

نظرات تجمعی کمیسیون های تخصصی در خصوص

برگشت ارز

چگونگی حذف ارز ترخیصی

واگذاری طرح های نیمه تمام عمرانی به بخش خصوصی

عنوان گزارش: نظرات تجمیعی کمیسیون های تخصصی در خصوص برگشت ارز، چگونگی حذف ارز ترجیحی و واگذاری طرح های نیمه تمام
عمرانی به بخش خصوصی، پیرو مصوبه هیئت رئیسه محترم اتاق ایران
انتشار: امور کمیسیون های تخصصی اتاق ایران
شماره گزارش: ۱۹۰۰۳۳
زمستان ۱۴۰۰

فهرست

۳	کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست
۵	کمیسیون توسعه صادرات غیرنفتی
۱۰	کمیسیون حقوقی و حمایت قضایی

کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست

نظرات این کمیسیون در مورد بند ۳ (واگذاری طرح های نیمه تمام عمرانی به بخش خصوصی) نظرات کمیسیون به شرح ذیل اعلام میگردد:

۱- الزامات و ضرورت های واگذاری طرح های نیمه تمام به بخش خصوصی

- افزایش بی رویه اندازه دولت و رشد روز افزون اعتبارات هزینه ای و عدم کفایت اعتبارات عمرانی برای تکمیل طرح های عمرانی موجود
- تاخیر و طولانی شدن دوره ساخت و بهره برداری طرح و پروژه ها و در نتیجه افزایش قیمت ها
- افزایش تعداد طرح ها و پروژه های ملی و استانی (حدود ۶ هزار طرح و پروژه ملی و ۵۳ هزار طرح و پروژه استانی) و عدم تکافوی منابع دولتی
- افزایش تصدی گری دولت و ضعف در اجرای وظایف حاکمیتی
- ایجاد بستر ها و فرصت ها بیشتر برای بخش خصوصی و تعاونی
- تسریع در اتمام طرح ها و پروژه ها توسط بخش خصوصی و تعاونی در مقایسه با دولت

۲- چالش های فراروی مشارکت عمومی خصوصی در کشور

عامل بازدارنده	گروه
ضرورت سازگاری شرایط اعطای تسهیلات بانکها با ساختار پروژه های مشارکتی (مانند عدم ارائه وام های بلندمدت، عدم مشارکت در ریسک سرمایه گذاری، عدم امکان توثیق، نرخ سود بالا)	تأمین مالی و حمایت مالی
کمبود منابع مالی پایدار برای خرید محصول در دوران بهره برداری توسط بخش عمومی	
کمبود منابع مالی بخش عمومی برای کمک در دوران احداث	
استفاده از فاینانس های خارجی در قراردادهای مشارکتی برای کمک به بخش خصوصی (بانک توسعه اسلامی، بانک جهانی)	
بهره گیری کافی از ظرفیتهای بازار سرمایه در تأمین مالی قراردادهای مشارکتی	
عدم تعریف سازوکار کارآمد برای استفاده از منابع صندوق توسعه ملی در طرح های مشارکتی	
ضرورت ارائه تضامین معتبر و بانک پذیر به سرمایه گذار برای توثیق به نهادهای مالی	
نبود قانون جامع، دائمی و قابل اتکاء برای پوشش کلیه الزامات و نیازمندیها شامل حقوق، تعهدات و مالکیت در قراردادهای مشارکت عمومی و خصوصی	سیاست گذاری و تنظیم مقررات
نبود برنامه بلندمدت برای واقعی نمودن بهای محصول نهایی طرح های انتفاعی	
تقویت بازار محصول طرح های زیرساختی و نهاد تنظیم کننده	

عامل بازدارنده	گروه
ضرورت ظرفیت‌های کافی در جهت تعریف مشوق‌ها و معافیت‌های لازم برای طرح‌های زیرساختی	ظرفیت‌سازی و ارتقاء دانش و مهارت در بخش عمومی و خصوصی
تداخل و ناهماهنگی در سیاست‌های اتخاذ شده توسط دستگاه‌های اجرایی مختلف	
نبود نظام فنی و اجرایی مشارکت عمومی خصوصی اعم از آیین نامه، دستورالعمل	
نبود اطمینان بخش خصوصی به ایفای تعهدات بخش عمومی	
تضاد منافع و کاهش حیطه اختیار و درآمدهای آتی دستگاه اجرایی ناشی از بهره‌برداری پروژه‌ها	
کمبود دانش و مهارت بخش عمومی و خصوصی با نظام اجرایی مشارکت عمومی-خصوصی	
نبود متولی مشخص برای راهبری پروژه‌های مشارکت عمومی-خصوصی در سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی	
نبود آشنایی کافی دستگاه‌های نظارتی با سازوکارهای مشارکتی	
نهادهای توسعه‌گر (Developer) در فعالان بخش خصوصی به عنوان شروع کننده و موتور محرک پروژه‌های مشارکت عمومی و خصوصی	

۳- راهکارها

- تسریع در تصویب لایحه مشارکت عمومی - خصوصی در راستای تضمین و ایجاد ظرفیت‌های قانونی و جلب اعتماد سرمایه گذاران بخش خصوصی
- اصلاح تعرفه‌های تکلیفی در میان مدت و همچنین پیش بینی تامین منابع پایدار برای پرداخت مابه التفاوت بهای محصول
- ایجاد سازوکارهای لازم برای تضمین سرمایه گذاری از جمله ایجاد صندوق‌های توسعه و ضمانت سرمایه گذاری زیرساخت به منظور تجهیز منابع پایدار برای تضمین خرید محصول، اعطای تسهیلات تقبل پرداخت قسمتی از هزینه مالی تسهیلات، ارایه تضامین مورد نیاز، تقبل برخی از تعهدات دولت در قرارداد مشارکت عموم-خصوص
- تهیه و تدوین دستورالعمل‌های اختصاص تسهیلات داخلی و خارجی به سرمایه گذاران بخش خصوصی در قراردادهای مشارکتی با تضمین عواید پروژه‌های نیمه تمام
- برگزاری‌های همایش و هم اندیشی‌های مشترک در زمینه تهیه و تدوین بسته‌های سرمایه گذاری بخش خصوصی در طرح‌ها و پروژه‌های نیمه تمام با مشارکت ذی نفعان از جمله اتاق‌های بازرگانی
- ارتقای مشارکت تشکل‌های بخش خصوصی از جمله اتاق‌های بازرگانی در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری و پیش‌آگاهی عمومی نسبت به تغییر ضوابط و مقررات مرتبط با واگذاری طرح‌ها و پروژه‌ها
- ایجاد بازار محصول طرح‌های زیرساختی نیمه تمام و نهادهای تنظیم‌گر مقررات بخشی
- اصلاح شیوه‌های نظارتی دستگاه‌های نظارتی از جمله دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کل کشور در خصوص نحوه ارجاع کار و اجرای قراردادهای مشارکت عمومی-خصوصی (ایجاد تغییرات در مدل‌های مالی) با توجه به ماهیت و کارکرد این قراردادها با معاملات متداول دولتی
- ایجاد سازوکارهای مناسب برای غربالگری و مجوز تغییر کاربری طرح‌های عمرانی و فروش طرح‌های عمرانی مازاد دستگاه‌های اجرایی با مشارکت و همکاری اتاق‌های بازرگانی
- بازبینی و بازنگری تعریف و ضوابط استفاده از منابع صندوق توسعه ملی در قراردادهای مشارکت عمومی-خصوصی

- استفاده از ابزارهای بازار سرمایه مانند اوراق بدهی بلند مدت و صندوق پروژه
- اولویت دادن اختصاص منابع فاینانس خارجی و تسهیلات بانک های توسعه ای بین المللی برای قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی در مقایسه با قراردادهای دولتی
- تجهیز منابع مالی پایدار و مطمئن برای انجام تعهدات دولت در قابل سرمایه گذاران بخش خصوصی در دوران ساخت و بهره برداری اعم خرید محصول و کمک
- اعطای تضامین معتبر و ارزیه گواهی خرید محصول و بهای ظرفیت پروژه توسعه نهادهای مرتبط از جمله سازمان برنامه و بودجه
- ارائه تضامین دولتی متناسب با تعهدات دولت در قراردادهای مشارکتی عمومی - خصوصی
- تامین منابع مالی مورد نیاز برای مطالعات، غربالگری و آماده سازی پروژه های واجد شرایط واگذاری به بخش خصوص
- ایجاد ظرفیت ها و توانمندی های لازم در بخش عمومی و خصوصی جهت سازگاری و تطبیق با نظام اجرایی مشارکت عمومی - خصوصی
- ایجاد تضامین و اطمینان لازم به بخش خصوصی در خصوص ایفاء تعهدات بخش عمومی و دولتی
- اطلاع رسانی و ایجاد بانک های اطلاعات مناسب برای معرفی طرح ها و پروژه های نیمه تمام و ارزیه تمامی ضوابط، دستورات عملی ها و غیره در آن
- حمایت پشتیبانی ستادهای مرکزی به واحدهای استانی از طریق تهیه و تدوین دستورالعمل های تخصیص، آموزشی و مدیریتی واگذاری طرح ها و پروژه های نیمه تمام با مشارکت اتاق های بازرگانی
- تحت پوشش قراردادن ریسک های قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی از سوی دولت و بخش عمومی
- ارتقای تضامین موثر و کارآمد از سوی طرفین مشارکت و انجام مطالعات ریسک پروژه ها در هنگام انتخاب سرمایه گذار

کمیسیون توسعه صادرات غیرنفتی

۱- برگشت ارز حاصل از صادرات:

در ارتباط با آخرین بخشنامه جاری کشور (نامه شماره ۰۰/۱۷۶۰۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۲۵ بانک مرکزی) در خصوص ایفاء تعهدات ارزی در قالب بسته سیاستی برگشت ارز حاصل از صادرات سال های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ مشکلات و محدودیتهای زیر بترتیب سالهای مندرج در بخشنامه ارائه می گردد:

۱/ سال ۹۷:

بخش الف

بند ۱: تمدید چندباره مهلت ثبت اطلاعات فروش ریالی به کشورهای عراق و افغانستان از ۱۳۹۷/۱/۲۲ تا ۱۳۹۷/۵/۱۶ در سامانه جامع تجارت، موجب بروز مشکلات زیادی برای واحدهای تولیدی و صادراتی ناشی از ایجاد محدودیت مجدد برای ثبت اطلاعات فروش ریالی و عدم امکان ایفاء تعهدات ارزی به روش های دیگر گردیده و ضمن ایجاد محدودیتهای برای فعالین اقتصادی در بانک مرکزی (تخصیص ارز)، سازمان امور مالیاتی کشور (مطالبات مالیات بر ارزش افزوده)، وزارت صنعت معدن و تجارت (کارت بازرگانی) و سازمان گمرک (تغییر مسیر حمل کالا) شده و مشکلات عدیده ای را برای شرکتهای صنعتی و تجار و بازرگانان با طرفهای خارجی ایجاد نموده است.

تبصره بند ۱: بدلیل ایجاد بروکراسی شدید اداری در استانها و مرکز، این موضوع (فروش ریالی به سایر کشورها) اجرایی نشد و صادرات ریالی به سایر کشورها مشمول ثبت اطلاعات پروانه‌های صادراتی مشابه کشورهای عراق و افغانستان گردیدند.

بند ۲: بدلیل ایجاد بروکراسی شدید اداری و عدم امکان ارائه تاییدیه ارز از بانک‌های خارجی این ماده با تبصره های ۱ و ۲ آن غیر اجرایی شد.

بخش ب:

بند ۳: بانک مرکزی و سازمان امور مالیاتی کشور، تمهیدات لازم را بمنظور استرداد مالیات بر ارزش افزوده ایفا کنندگان تعهدات ارزی سال های ۹۸ و ۹۹ را که بترتیب تا پایان تیرماه و شهریورماه ۱۴۰۰ مهلت داشتند و ایفای تعهدات ارزی نموده‌اند را بصورت کامل عملیاتی نموده است.

بند ۴: گزارش ماهانه عملکرد صادرکنندگان از سوی بانک مرکزی به سازمان امور مالیاتی و به تبع آن تسویه حساب ماهانه مالیات بر ارزش افزوده انجام پذیرفته است.

بند ۵: با توجه به عدم اصلاح ارزشگذاری صادراتی کالاها توسط گمرک، تعهدات ارزی غیرواقعی برای بخش قابل توجهی از کالاها ایجاد می‌گردد که این امر موجب ضرر و زیان و افزایش هزینه‌های صادراتی و کاهش صادرات و عدم رغبت صادرکنندگان به توسعه فعالیتهای صادراتی و گسترش بازارهای صادراتی گردیده است.

در این ارتباط لازم است ترتیباتی اتخاذ گردد تا در اسرع وقت فرایند ارزشگذاری اظهارنامه‌های صادراتی به صورت واقعی‌تر و به روز انجام پذیرد.

بخش و:

بند ۴: ساز و کارهای لازم جهت تبادل اطلاعات در فرایند صادرات، کلیه دستگاه‌های متولی امر تجارت خارجی (از جمله مشکلات و محدودیت های گمرکی و مالیاتی) از طریق سامانه جامع تجارت به صورت برخط هنوز مهیا نشده است.

بخش ز:

بند ۱: وزارت صنعت معدن و تجارت طبق این بند موظف است از صادرکنندگانی که در موعد مقرر نسبت به ایفای بموقع و کامل تعهدات ارزی اقدام نمودند تقدیر کند که تاکنون این موضوع عملیاتی نشده است.

بند ۲: اشاره به اعمال محدودیت از سوی وزارتخانه ها و سازمان ها در چارچوب وظایف قانونی دارد این درحالی است که مشکلات و محدودیت ها از طرف دستگاههای متولی و دولتی برطرف نشده و همچنان باقیست.

به طور کلی حذف معافیت از سابقه، از لیست از محل صادرات از اوایل خرداد ماه ۱۴۰۰، بزرگترین و مهمترین مشکل و چالش جهت ایفای تعهدات ارزی سالهای ۹۷ تا ۱۴۰۰ به دلیل در دسترس بودن و امکان سریع تاییدیه ثبت سفارش و تخصیص ارز، هزینه بر بودن و وجود مشکلات زیاد برای ایفای تعهدات ارزی نسبت به سایر روشها، موجب عدم تحقق اهداف بانک مرکزی در تحقق ایفای تعهدات ارزی صادرکنندگان گردیده است.

پیشنهادهای:

۱- از ابتدای خردادماه سالجاری با حذف معافیت سابقه واردات از محل صادرات و از آنجا که اختلاف نرخ نیمایی با بازار آزاد همواره زیاد بوده است، انتخاب منشاء ارزی واردکنندگان عمدتاً بصورت نیمایی بوده و این موضوع موجب فشار تقاضا، روی ارز نیمایی شده و رانت و یارانه زیادی به بخش واردات تزریق گردید و از این طریق منابع زیادی از کشور صرف وارداتی شد (درحالی که قیمت گذاری در بازار با ارز آزاد اتفاق افتاده است). لذا پیشنهاد میشود وزارت صنعت، معدن و تجارت در راستای کاهش فشار و تسهیل امور صادرکنندگان با سیاستگذاری صحیح در حوزه های تخصیص ارز، ثبت سفارش و تعیین اولویتهای دقیق کالایی (گروههای ۲۱ تا ۲۷) و تقسیم ۸ هزار کد تعرفه میان انواع منشاء های ارزی (ارز دولتی، نیمایی، از محل صادرات) نسبت به تامین و تنظیم بازار اقدام نماید.

۲- بازگشت معافیت از سابقه واردات برای لیست از محل صادرات - که از ابتدای خردادماه سالجاری معافیت آن برداشته شد و موجب عدم امکان ایفای کامل تعهدات ارزی صادرکنندگان سالهای گذشته گردید مجدداً معافیت سابقه برای ارز از محل صادرات برقرار شود.

۳- محدودیتهای شدید عملکردی شعب بانکها و صرافی ها در کشورهای خارجی روی سیاستها و برنامه ریزیهای تجاری بخش خصوصی بشدت تاثیر گذار بوده و نیاز به شفاف سازی اطلاعات و اطلاع رسانی های بموقع در خصوص روابط بانکی یا صرافی با کشورهای مختلف بویژه کشورهای هدف صادراتی و واردتی، نوع خدمات و هزینه های جابجایی ارز از سوی بانک مرکزی به فعالین اقتصادی ضرورتی انکار ناپذیر است.

۴- با توجه به شرایط کرونا و تحریم های بانکی، بیمه ای و حمل و نقل و کشتیرانی، ایجاد محدودیت های زمانی ارائه اسناد حمل موجب بروز مشکلات زیادی برای واردکنندگان بویژه آندسته از واردکنندگانی که پروانه صادراتی نزد بانکهای عامل مستهلک نموده اند شده است لذا پیشنهاد می گردد در صورت تعهد محضری صادرکنندگان به رفع تعهد ارزی بطرق دیگر، بانک مرکزی سایر روشهای رفع تعهد ارزی از جمله سنایی را جایگزین پروانه صادراتی مستهلک شده در بانک عامل نماید.

۵- ارزشگذاریهای غیرواقعی برخی کالاها که هنوز از سال ۹۷ باقیمانده، ضمن ایجاد تعهد ارزی غیرواقعی و بیشتر برای صادرکنندگان سالهای ۹۷ تا ۱۴۰۰ هم اکنون نیز نیاز به اصلاح داشته و پیشنهاد می گردد اصلاح ارزشگذاری بصورت مداوم و متناسب با تغییرات قیمت داخلی و کیفیت کالاهای صادراتی گردد.

۶- بدیهی است اختلاف معافیت رفع تعهد ارزی سال ۹۷ (بمیزان ۲۰٪) و سالهای پس از آن (بمیزان ۱۰٪) تنها ۱۰٪ می شود در حالیکه اختلاف ارزشگذاری اصلاح شده در سالهای ۹۹ و ۱۴۰۰ برای گروههای مختلف کالایی بسیار بیشتر و با هم متفاوت است. بنابر این همانگونه که بخشنامه های ایفای تعهد ارزی عطف به ماسبق شده اند در این چند سال، اصلاح ارزشگذاری نیز در سامانه بارگذاری و تعهدات ارزی صادرکنندگان اصلاح گردد.

۲- چگونگی حذف ارز ترجیحی:

۱- شرایط فعلی: با وجود اختصاص ارز ترجیحی برای بخشی از نهادهها و کالاهای نهایی (نهادههای دام و طیور، گندم و دارو) به دلیل عدم تامین به موقع و کافی ارز مورد نیاز و از سوی دیگر واردات نهادهها در موعد مقرر، موجب شده است که بخش اعظم این نهادهها در زمان مناسب و میزان کافی در اختیار بخش دام و طیور کشور قرار نگیرد.

۲- با توجه به مشکلات دولت در تامین ارز مورد نیاز یارانه‌ای، فشار فزاینده بر ذخایر ارزی بانک مرکزی وارد شده است و از سوی دیگر موجب عدم اطمینان از تامین ارز ترجیحی نهاده‌های مورد نیاز شده است.

۳- عدم تامین ارز مورد نیاز در زمان مناسب و به مقدار کافی، موجب رسوب حجم بالایی از نهاده‌ها در بنادر کشور شده است و از سوی دیگر هزینه‌های دموراژ به شدت افزایش یافته است.

۴- به دلیل تامین ارز ترجیحی، قیمت‌گذاری دولت هم در قیمت پایه وارداتی و هم قیمت داخلی انجام می‌شود. این وضعیت موجب شده است به دلیل عدم رقابت واردکنندگان (واردات در سقف قیمت اعلامی توس دولت)، قیمت وارداتی و قیمت فروش داخلی همواره بالاتر از مقادیر قابل قبول باشد که از یک سو موجب هدر رفت منابع ارزی به نفع واردکنندگان و از سوی دیگر به ضرر تولیدکنندگان محصولات پروتئینی در کشور شود.

۵- آثار و تبعات روند فعلی تخصیص ارز ترجیحی برای نهاده‌های دام و طیور :

- به دلیل عدم تامین به موقع و کافی نهاده‌ها برای واحدهای کوچک و متوسط، کاهش تولید و اشتغال در این بخش متصور است (حذف گله‌های مولد در دام و مرغ اجداد که با زحمات فراوانی در داخل کشور شکل گرفته است یکی از آسیب‌های جدی وضعیت موجود است).
- به دلیل عدم تولید کافی نوسان در تامین نهاده، قیمت محصولات پروتئینی و لبنی دارای نوسانات بیشتری خواهد بود.
- دخالت دولت در فرایند قیمت‌گذاری زنجیره تامین تا مصرف محصولات پروتئینی، موجب ایجاد فساد و انحراف در الگوی مصرف جامعه شده است. به دلیل پایین بودن قیمت گوشت مرغ در مقایسه با انواع گوشت‌ها، مصرف این کالا افزایش و مصرف کالاهای دیگر کاهش خواهد یافت. از این منظر در بلندمدت موجب کاهش تولید و اشتغالی در تولید محصولات جایگزین خواهد شد.
- افزایش قیمت شیر نیز با حذف ارز ترجیحی نیز بیش از دو برابر خواهد بود. به نظر می‌رسد از این ناحیه نیز هم تولید و هم تقاضا با تکانه کاهش تولید و کاهش تقاضا حداقل در کوتاه مدت مواجه خواهد شد.
- به طور قطع این سیاست موجب افزایش تورم در جامعه خواهد شد. مطابق برآوردها افزایش تورم از این ناحیه حداقل ۸ درصد خواهد بود.
- دولت باید به این نکته توجه نماید که ارتباط بین بازار محصولات پروتئینی با نرخ ارز نیماء، موجب نوسانات قیمت به تبع نوسانات نرخ ارز خواهد شد و بنابراین ثبات در این بازار بسیار حائز اهمیت است.
- ۶- دولت باید چه اقداماتی در این زمینه انجام دهد؟
- حذف ارز ترجیحی، موجب تکانه به تامین نهاده‌ها مورد نیاز بخش دام و طیور خواهد شد، ضروری است شرکت پشتیبانی امور دام کشور با همکاری برخی از واردکنندگان بزرگ، نسبت به تامین نهاده‌ی مورد نیاز به میزان حداقل دو ماه اقدام نماید.
- وزارت جهادکشاورزی و دولت باید برآورد دقیقی از نقدینگی مورد نیاز واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور داشته باشند. زیر تقریباً نقدینگی مورد نیاز آنها را بیش از ۶ برابر افزایش خواهد داد. با این سیاست در کوتاه مدت واردکنندگان کوچک از گردونه واردات حذف خواهند شد و انحصار در طرف واردات افزایش خواهد یافت.

- وزارت جهاد کشاورزی و دولت باید برآورد دقیقی از نقدینگی مورد نیاز تولیدکنندگان محصولات پروتئینی کشور داشته باشد. زیرا میزان سرمایه در گردش آنها به شدت افزایش خواهد یافت. در این زمینه وزارت جهاد کشاورزی علاوه بر تامین سرمایه در گردش می تواند به سمت تولید قراردادی نیز حرکت نماید.
- دولت باید برآورد دقیقی از میزان افزایش قیمت محصولات پروتئینی داشته باشد. به طور قطع قیمت گوشت مرغ در دامنه ۵۰ تا ۶۰ هزار تومان نوسان خواهد داشت. این امر بدون در نظر گرفتن سیاستهای جبرانی، آثار و تبعات فراوانی هم بر بخش تولید و هم بخش مصرف خواهد داشت. از یک طرف تقاضای خانوارها به شدت کاهش خواهد یافت که اثر آن کاهش تولید و عرضه محصول خواهد بود. از سوی دیگر مسائل تامین کالری مورد نیاز خانوارها و اثر آن بر تغذیه نیز جدی می باشد.
- با توجه به وضعیت فعلی بازار ارز، در صورتی که قیمت ارز حداقل در سطح ۲۵ هزار تومان قرار گیرد، که منجر به تورمی حدود ۸ درصدی بطور مستقیم خواهد شد، افزایش هزینه هر فرد در اثر حذف ارز ترجیحی، حداقل ماهانه ۱۶۰ هزار تومان خواهد بود. بنابراین دولت باید نسبت به جبران آن اقدام لازم را به عمل آورد. به نظر می رسد با توجه به شرایط فعلی اقتصاد، به جز دهک دهم، سایر دهک های دیگر جامعه مشمول این پرداختی باشند.
- با توجه به موارد فوق دولت نیازمند تهیه بسته سیاستی است که زنجیره تامین تا مصرف را پوشش دهد. یعنی تامین نقدینگی برای واردکنندگان و تولیدکنندگان، پرداخت نقدی به خانوارها باید در دستور کار دولت قرار گیرد.
- به دلیل اثرگذاری این سیاست بر تولید، و به منظور جلوگیری از ایجاد تلاطم در بازار دولت و وزارت جهاد کشاورزی باید نسبت به تامین ذخایر مناسب گوشت مرغ و تخم مرغ اقدام لازم را به عمل آورد.
- در صورتی که دولت نسبت به انجام حذف ارز ترجیحی اقدام نماید، باید نسبت به تامین ارز نیمایی اطمینان لازم را داشته باشد و گر نه وضعیت تامین نهاده ها بسیار بغرنج خواهد بود.

۳- واگذاری طرح های نیمه تمام عمرانی به بخش خصوصی

- در شورای اقتصاد، طبق آیین نامه ماده ۲۷، به دولت اجازه داده شده که بخشی از پروژه ها و طرح های نیمه تمام، به بخش خصوصی واگذار شود. همچنین دولت درصدد است با سیاست تشویقی، بخش خصوصی را برای سرمایه گذاری در این عرصه وارد کند؛ تا پروژه های نیمه تمام تکمیل و به بهره برداری برسند. در این خصوص توجه به موارد زیر بسیار حائز اهمیت است:
- ۱- در مواقعی الزام دولت به واگذاری، کارایی را کاهش می دهد. تضمین پیشبرد کار و پیشگیری از واگذاری های نامناسب از رهگذر طراحی مکانیسم های انگیزشی و نه الزام به واگذاری میسر است، به نحوی که مجریان، خود نسبت به پیشبرد کار دغدغه داشته باشند. لذا جهت جلب بخش خصوصی سیاستهای انگیزشی زیر پیشنهاد می شود:
- برای طرح های نیمه تمام واگذاری شده به بخش خصوصی، بعد از به بهره برداری رسیدن معافیت مالیاتی برای مدت ۵ سال در نظر گرفته شود به شرط آنکه در مدت ده سال تعداد نیروی کار، کمتر از سالهای اولیه نباشد.
  - حق بیمه کارکنان شاغل در واحدهای به بهره برداری رسیده حاصل از واگذاری برای مدت ۵ سال معافیت در نظر گرفته شود و یا توسط دولت پرداخت شود.

• به منظور جلب و جذب بخش خصوصی در واگذاریهای، به مشارکت کنندگان در واگذاریهای، تسهیلات با نرخ ترجیحی اعطا شود.

۲- در امر واگذاری واحدهای نیمه تمام اهلیت بخش خصوصی و بررسی صلاحیت تخصصی آنها بسیار مهم است. در غیر اینصورت ممکن است بعد از چند سال دچار معضل بازپس گیری واحدهای واگذار شده شویم.

۳- یکی از دلایل عدم استقبال بخش خصوصی از واگذاریها، این است که برخی طرحهای نیمه تمام موجود کوچک بوده و سودآور نیستند، همچنین دخالت دولت در قیمت گذاری کالاها و خدمات آنها، مزید بر علت شده است. پروژه های خدمات رسانی اب و برق و گاز از جمله این پروژه ها هستند. لذا کاهش دخالت دولت زمینه فعالیت بخش خصوصی و غیر دولتی را در این زمینه ها افزایش خواهد داد.

۴- اجرای پروژههای عمرانی به اشتغالزایی مناطق کمک می کند و نسبت به دیگر صنایع سرعت ایجاد شغل بیشتری دارد. با توجه به شرایط اقتصادی حاکم در کشور ایجاد اشتغال پایدار از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. لذا می توان با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی نسبت به واگذاری پروژههای عمرانی بزرگ به بخش خصوصی تحرک اقتصادی در بدنه صنعت ایجاد کرد.

۵- با توجه به اهمیت تکمیل طرحهای نیمه تمام عمرانی، بهتر است اولویت توزیع اعتبارات را تکمیل طرحهای نیمه تمام با پیشرفت ۸۰ درصد در نظر گرفت و پرداخت مطالبات پیمانکاران و تخصیص اعتبار ویژه برای طرحهای جهش تولید و اشتغالزا مورد توجه جدی قرار گیرد.

کمیسیون حقوقی و حمایت قضایی

انتظار بر این بود که دولت سیزدهم نسبت به حذف کلی ارز ترجیحی از سیستم اقتصادی، پولی و بانکی کشور اقدام نموده و یکبار و برای همیشه منشاء رانت، فساد و سودجویی را که نتیجه ای جز هدر دادن منابع ارزی کشور در بر ندارد را از بین ببرد. لیکن تجربه نشان داده است که تخصیص ارز ترجیحی نتیجه ای جز رانت، فساد و سوء استفاده و تشکیل پروندههایی در مجتمع های قضایی مبارزه با فساد اقتصادی در بر نخواهد داشت.

از این رو پیشنهاد مشخص کمیسیون حقوقی و حمایت قضایی و مقرراتی به حذف کامل ارز ترجیحی از سیستم اقتصادی کشور و ارجاع تمام نیازهای ارزی کشور به سامانه نیما می باشد، که لازم است بانک مرکزی با استفاده از تمام امکانات و ابزارهای قانونی خود و با رعایت مکانیزمهای اقتصادی نسبت به ساماندهی سامانه نیما و تامین ارز آن و جلوگیری از نوسانهای غیر متعارف نرخ ارز در سامانه موصوف اقدام نماید.